

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **H. U.**
st. příslušnost: Republika Uzbekistán
t. č. pobytem: PoS Zastávka, Havířská 514, 664 84 Zastávka
zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
se sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlím P.O.Box 21/OAM, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného 22. 10. 2025, č. j. OAM-972/ZA-ZA11-ZA18-2025,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl, že žádost žalobce o mezinárodní ochranu se zamítá dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) jako nedůvodná.

II. Vyjádření účastníků

2. Žalobce v podané žalobě namítal, že žalovaný žádost zamítl pro údajně ryze ekonomické důvody, což je dle něj chybná právní kvalifikace, neboť obavy žalobce z návratu do vlasti se nedotýkaly toliko ekonomického strádání, nýbrž jeho humanitární situace. Uplatňované důvody jsou ekonomicko-sociální a měl by mu být udělen humanitární azyl. Žalobce tak má za to, že nejsou dány podmínky pro postup dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, přičemž pokládá napadené rozhodnutí za nepřekoumatelné, neboť se nijak nezaobírá možností udělení humanitárního azylu, potažmo doplňkové ochrany, nedostatečně posuzuje ekonomickou situaci v domovském státě žadatele a věnuje se toliko situaci bezpečnostní. V neposlední řadě pak žalobce namítá, že správní orgán při posouzení situace v domovském státě žalobce čerpá z nepřípustného podkladu, který zpracoval žalovaný, který opírá závěry meritorního rozhodnutí o podkladový materiál, jehož je on sám autorem. Dále k tomu namítl, že zajištěné podklady se týkají bezpečnostní a politické situace, nikoliv však na posouzení ekonomické situace a možnosti pracovního uplatnění a s tím související možnosti dosažení výdělků.
3. Žalovaný ve svém vyjádření navrhl zamítnutí žaloby s tím, že žalobce v průběhu správního řízení neprezentoval jakékoli skutečnosti svědčící o hrozbě nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy, což nečiní ani v žalobě. Žádost o mezinárodní ochranu opírá pouze o ekonomické důvody. Skutkový stav byl podle něj zjištěn dostatečně, zpracování zpráv vycházelo z důvěryhodných zdrojů. Pokud má zájem o práci v ČR, má možnost zřídit si legální pobyt dle zákona o pobytu cizinců.

III. Posouzení věci krajským soudem

4. Při splnění podmínek řízení soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
5. Žaloba není důvodná.
6. Pokud jde o azylový příběh žalobce, ten je shrnut jednak v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a v protokolu o pohovoru k této žádosti.
7. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce jako hlavní důvod odchodu ze země původu uvedl nedostatek finančních prostředků, resp. svoji potřebu splácet pohledávku v zemi původu, kterou nicméně blíže nespecifikoval, a zároveň uvedl, že když přijel do Evropy, měl dluhy, ale ty již splatil. Uvedené rozvíjel tvrzením o potřebě získat finanční prostředky na koupi nemovitosti pro svou rodinu. Ze správního spisu vyplývá, že rodina žalobce nadále žije v Uzbekistánu a žalobce nemá na území ČR ani EU žádné rodinné příslušníky. Žalobce dle svého vyjádření nebyl v zemi původu politicky aktivní, ani nečelil v zemi původu problémům kvůli své rase, národnosti, náboženství, pohlaví ani příslušnosti k sociální skupině.
8. K průběhu své cesty uvedl, že dne 18. 7. 2023 letecky cestoval přes Turecko do Prahy, dále pokračoval do Polska, kde asi po 1-2 měsících požádal o pobyt, disponoval polským pobytovým oprávněním platným do 12. 6. 2024. Cca v září 2023 se vrátil do Prahy. Jak dopadla jeho žádost o pobyt v Polsku, kterou podal dne 11. 6. 2024, neví. O udělení mezinárodní ochrany nikdy dříve nežádal, je zdravý a pravidelně žádné léky neužívá, v minulosti nebyl trestně stíhán. Potřebuje získat finanční prostředky na zajištění bydlení pro

jeho rodinu a splacení pohledávky. V ČR rozvážel jídlo a pracoval na stavbách. Žádost o mezinárodní ochranu podal až ve vazbě na kontrolu policie v roce 2025. Zároveň uvedl, že by potřeboval zůstat v ČR 6-7 měsíců, aby vydělal peníze, pak se chce vrátit do Uzbekistánu za rodinou, kterou neviděl už tři roky.

9. Krajský soud předesílá, že žadatele o mezinárodní ochranu stíhá břemeno tvrzení. Je především na něm, aby v rámci pohovoru věrohodně tvrdil a v rámci svých možností prokázal skutečnosti, které mohou mít relevanci z hlediska některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný mu k tomu zejména musí vytvořit prostor vhodně kladenými otázkami během pohovoru. Pokud žadatel o mezinárodní ochranu uvádí relevantní skutečnosti, je pak na žalovaném, aby si shromáždil dostatečné množství aktuálních a přesných informací o zemi původu žadatele a jeho tvrzení s těmito informacemi konfrontoval při posuzování, zda dotyčnému v zemi původu hrozí pronásledování nebo vážná újma.
10. Úkolem žalovaného bylo především opatřit takové informace o zemi původu, z nichž bude možné posoudit, zda by žalobci v případě návratu do země původu hrozilo pronásledování nebo vážná újma. Této povinnosti žalovaný dle krajského soudu dostal.
11. Žalovaný krom azylového příběhu žalobce vycházel z listiny „Uzbekistán – Informace OAMP ze dne 14. 3. 2025“ – Bezpečnostní a politická situace v zemi, stav: březen 2025, z listiny „Uzbekistán – Informace MZV, č.j. 108366-6/2024-MZV/LPTP ze dne 8. 4. 2025 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, a z listiny „Uzbekistán – Informace MZV, č.j. 131903-6/2024-MZV/LPTP ze dne 10. 1. 2024 – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti.
12. Před samotným posouzením věci je vhodné zdůraznit, že institut azylu slouží osobám, které jsou v zemi původu pronásledovány ze zákonem stanovených důvodů, a současně není prostředkem pro řešení jakýchkoliv jiných problémů (osobních, rodinných či ekonomických) v zemi původu.
13. Pro nyní projednávanou věc je relevantní ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, podle kterého se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody.
14. Jak soud uvedl výše, ze správního spisu nevyplývá, že by žalobce žádal o mezinárodní ochranu z jiných, než ekonomických důvodů. Výslovné popření politických aktivit a existence pronásledování kvůli rase, národnosti, náboženství, pohlaví ani příslušnosti k sociální skupině vylučuje aplikaci § 12 zákona o azylu.
15. Žalobní argumentace se na prvním místě opírá o tvrzení, že obavy žalobce z návratu do vlasti se dotýkaly jeho humanitární situace a uplatňované důvody tak nejsou toliko ekonomické, nýbrž ekonomicko-sociální, pročez má za to, že mu měl být udělen humanitární azyl. Žalobce zjevně nereflektuje čl. I bod 36 zákona č. 314/2025 Sb., kterým byl zrušen dosavadní § 14 zákona o azylu, tj. ustanovení zakotvující možnost udělení národního humanitárního azylu, a to s účinností od 1. 10. 2025. Žádost žalobce byla podána dne 2. 9. 2025 a rozhodnuto o ní bylo dne 22. 10. 2025.
16. Podle § 14 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025, platilo, že *„jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární*

azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.“

17. Čl. I bodem 36 zákona č. 314/2025 Sb. byl zrušen dosavadní § 14 zákona o azylu, tj. ustanovení zakotvující možnost udělení národního humanitárního azylu.
18. Dle čl. II bodu 1 zákona č. 314/2025 Sb. platí, že *„v řízeních podle zákona č. 325/1999 Sb. zahájených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona provádí Ministerstvo vnitra jednotlivé úkony podle ustanovení upravujících vedení řízení uvedených v zákoně č. 325/1999 Sb., ve znění účinném ke dni provádění příslušného úkonu.“ Čl. II bod 9 téhož zákona pak výslovně stanoví, že „v řízeních podle bodu 1 (téhož článku) nelze ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona udělit národní humanitární azyl.“*
19. Dle čl. XIX písm. a) zákona č. 314/2025 Sb. nabývají všechna shora uvedená ustanovení (čl. I bod 36, čl. II body 1 a 9) účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení tohoto zákona, ke kterému došlo 3. 9. 2025, tj. od 1. 10. 2025.
20. Krajský soud konstatuje, že v nyní řešené věci se jedná o případ nepravé retroaktivity ve smyslu v nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 3. 2025, sp. zn. I. ÚS 3241/24, rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018, č. j. 1 As 344/2017-54 či rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. 3. 2024, č. j. 30 A 93/2022-33, který se zabýval situací, kdy zákon upravil již probíhající řízení o žádosti cizince do budoucna tak, že stanovil nový důvod jejich zastavení; v minulosti nastalé skutečnosti se staly podmínkou budoucího právního následku. Soud konstatoval, že jde o případ tzv. nepravé retroaktivity, která je obecně přípustná. V dané věci ovšem neshledal, že by aplikace nové právní úpravy způsobovala jakýkoli negativní následek vůči cizinci, neboť zastavení řízení se nedotklo jeho již nabytých práv. Na základě podání žádosti žádných práv nenabyl (samotným podáním žádosti totiž nevzniká nárok na udělení pobytového oprávnění) a nebyl ani vydán pokyn k jeho udělení. Soud proto neshledal zásah do principů ochrany důvěry v právo, právní jistoty ani nabytých práv; právní úprava nedosahovala intenzity protiústavnosti (obdobně srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 6. 2023, č. j. 18 A 69/2022-31, nebo rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26. 4. 2023, č. j. 59 A 29/2022-46).
21. Žalobce podal za účinnosti zákona o azylu ve znění obsahujícím institut národního humanitárního azylu žádost o udělení mezinárodní ochrany. Pro rozhodování správního orgánu je podstatný skutkový a právní stav existující v době vydání rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79). Žalovaný napadené rozhodnutí vydal dne 22. 10. 2025. Ve správním řízení zahájeném za předcházející právní úpravy tudíž rozhodoval (v souladu s příslušným přechodným ustanovením) dle nové právní úpravy, která byla v daném okamžiku účinná. Ve svém rozhodnutí sice posuzoval žalobcem tvrzené azylově relevantní skutečnosti nastanuvši již za předcházející právní úpravy, ale činil tak pro účely vydání správního rozhodnutí majícího účinky do budoucna (*ex nunc*). Nejedná se tudíž o situaci, kdy by „nová“ právní úprava zpětně měnila již existující právní vztah vzniklý podle „staré“ právní úpravy. V případě žalobce totiž ke vzniku žádného právního vztahu ani přiznání či deklaraci práva doposud nedošlo (procesní úkon podání žádosti o mezinárodní ochranu vede k zahájení správního řízení, ovšem nelze jej považovat za okamžik vzniku právního vztahu či nároku žadatele). Správní orgán pasivně nevyčkával toho, až nabude účinnosti předmětná novela zákona o azylu rušící institut národního humanitárního azylu,

aby se mohl vyhnout věcnému řešení žalobcova nároku na přiznání mezinárodní ochrany z tohoto důvodu.

22. Soud tedy v postupu žalovaného neshledal žádnou nezákonnost a napadené rozhodnutí není nezákonné z důvodu, že žalovaný nerozhodl o udělení humanitárního azylu žalobci, neboť v době rozhodování nemohl žalovaný k tomuto kroku přistoupit. Nic na tom nemůže změnit ani žalobcem citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007-66.
23. Nad rámec uvedeného soud zároveň zdůrazňuje, že § 16 odst. 4 zákona o azylu ve znění účinném v době podání žádosti vylučoval posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu v případě, že je žádost o mezinárodní ochranu zjevně nedůvodná. Nadto, případem hodným zvláštního zřetele rozhodně nejsou ekonomické důvody takového charakteru, jak uváděl žalobce. Žalobce je dospělý, ekonomicky aktivní muž, který netrpí žádnou závažnou nemocí, v jejímž důsledku by bylo namísto hodnotit jeho situaci jako případ hodný zvláštního zřetele (srov. usnesení NSS ze dne 30. 7. 2020, čj. 5 Azs 378/2019-32). Systém posuzování žádostí o azyl je nastaven tak, že v případech *zjevné* nedůvodnosti proces posuzování důvodů žádosti urychluje právě tím, že již neukládá správním orgánům zabývat se veškerými, byť i podpůrnými formami mezinárodní ochrany. Nemůže být úkolem správního orgánu za každou cenu dohledávat jakékoliv důvody ve prospěch přiznání mezinárodní ochrany cizinci, pokud ani on sám žádné takové relevantní důvody nikdy neuvedl (k tomu srov. např. rozsudky NSS ze dne 20. 11. 2003, čj. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 22/2003-41, či usnesení NSS ze dne 19. 10. 2020, čj. 4 Azs 277/2018-60).
24. Pokud jde o druhou, velmi obecnou námitku použití nepřipustných podkladů, které vytvořil sám žalovaný, který ve věci také rozhodoval. Jak soud uvedl výše, žadatel musí v řízení o udělení mezinárodní ochrany nejprve tvrdit existenci důvodů relevantních z hlediska mezinárodní ochrany a správní orgán je následně povinen zjistit skutečný stav věci v rozsahu důvodů, které žadatel uvedl, přičemž není jeho úkolem za žadatele tyto důvody domýšlet (viz usnesení NSS ze dne 17. 12. 2024, čj. 1 Azs 270/2024-33). Podklady pro vydání rozhodnutí upravuje § 23c písm. a) až d) zákona o azylu.
25. Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (viz např. usnesení NSS ze dne 16. 12. 2021, čj. 3 Azs 118/2021-39, bod 11). Judikatura Nejvyššího správního soudu se již v minulosti zabývala i otázkou kvalitativních nároků na informace o zemi původu, jakožto jedním z podkladů pro rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, dle kterého „*informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.*“). Ministerstvo vnitra ČR tak ve věcech azylu nese odpovědnost za náležité zjištění reálií o zemi původu (viz rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2005, čj. 5 Azs 116/2005-58, či ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Tyto podklady zajišťuje prostřednictvím svého Odboru azylové a migrační politiky, resp. Oddělení zahraničních a evropských záležitostí, do jehož působnosti tato oblast spadá. Tato situace je dána dlouhodobě a soudu je z úřední činnosti známo, že v rámci žalovaného jsou jednotky rozhodující ve správních řízeních a zjišťující informace o zemích původu personálně a organizačně odděleny.

26. Jakkoliv si lze představit i jiné organizační řešení, podstatný je obsah shromážděných podkladů, který v nyní projednávané věci žalobce nijak nerozporoval. Skutečnost, že obsah těchto podkladů žalobce nijak nezpochybňoval, ačkoliv tak učinit mohl, jde přitom pouze a jen k jeho tíži.
27. Pokud jde o tvrzení, že se žalobce nesoustředil na posouzení ekonomické situace v Uzbekistánu a možnosti pracovního uplatnění žalobce v zemi původu, soud souhlasí s tím, že správním spisem neprochází žádná zpráva o ekonomické situaci Uzbekistánu. Soudu je přitom z obdobné věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 22 Az 3/2026 známo, že žalovaný disponuje min. listinou „Uzbekistán – Informace OAMP, ze dne 6. 6. 2025“ - Socio-ekonomická studie.
28. Ze správního spisu nijak neplyne, že by žalobce tvrdil (jak naznačuje v žalobě), že by nemohl v Uzbekistánu najít pracovní uplatnění a dosahovat výdělku, který by mu zajistil krytí finančních nákladů. Žalobce pouze tvrdil, že nevydělával v Uzbekistánu dost na to, aby si mohl koupit nemovitost. Toto tvrzení je ovšem odlišné od žalobního. Skutečnost, že žalobce nevydělával v Uzbekistánu dost na pořízení vlastní nemovitosti, neznamená, že by tvrdil, že není schopen zajistit dostatečné krytí životních nákladů své rodiny. Takové žalobní tvrzení považuje soud za účelové a nevěrohodné, směřující pouze ke zpochybnění dostatečnosti podkladů správního rozhodnutí, které ale byly shromážděny zcela dostatečně s ohledem na obsah tvrzení žalobce ve správním řízení.
29. Žalobní námitky proto soud neshledal jako důvodné.

IV. Závěr a náklady řízení

30. Krajský soud z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
31. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 31. března 2026

Petr Sedlák v. r.
samosoudce